

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бањалука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org
www.gsr-rs.org

**Извјештај о накнадном прегледу провођења препорука
из Извјештаја ревизије учинка
"Управљање потраживањима јавних предузећа"
Број: РУ 002-15-НП**

Бањалука, јун 2022. године

САДРЖАЈ

1	УВОД.....	3
2	ПРОВОЂЕЊЕ ПРЕПОРУКА.....	5
2.1	Препоруке за Владу Републике Српске	6
2.2	Препоруке за за органе јавних предузећа	10
3	ЗАКЉУЧАК	15
	ПРИЛОЗИ.....	16

**Накнадни преглед провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка
"Управљање потраживањима јавних предузећа"**

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је, на основу Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске, а у складу са ISSAI оквиром ревизије за јавни сектор, провела накнадни преглед провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка "Управљање потраживањима јавних предузећа" који је објављен 2016. године.

Накнадни преглед подразумијева испитивање мјера и активности на провођењу препорука које су по Извјештају ревизије учинка предузете од стране Владе Републике Српске и 10 јавних предузећа, и то МХ "Електропривреда Републике Српске" МП а.д. Требиње, ЗП "Електрокрајина" а.д. Бањалука, ЗП "Електро Добој" а.д. Добој, ЗП "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње, "Топлана" д.о.о. Бањалука, "Градска топлана" а.д. Добој, КППДВ "Водовод" а.д. Козарска Дубица, ЈП "Водовод" а.д. Гацко, ЈП "Водовод" а.д. Требиње и "Комуналац" а.д. Дервента и утврђивање статуса проведености препорука у складу са Методологијом ревизије учинка.

Накнадни преглед показује да су посматрана јавна предузећа донијела акционе планове и на основу њих предузимала мјере и активности на побољшању управљања потраживањима. У посматраном периоду обухваћеним накнадним прегледом Влада Републике Српске и јавна предузећа су предузели мјере и активности на унапређењу управљања потраживањима. На основу информација о активностима и показатеља о оствареним резултатима, ревизија се у разумној мјери увјерила да је од пет датих препорука једна потпуно проведена, двије су дјелимично проведене и за двије провођење је у току.

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске, у складу са одредбама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске, је доставила Нацрт извјештаја институцијама и јавним предузећима обухваћеним овим накнадним прегледом, Влади Републике Српске, МХ "Електропривреда Републике Српске" МП а.д. Требиње, ЗП "Електрокрајина" а.д. Бањалука, ЗП "Електро Добој" а.д. Добој, ЗП "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње, "Топлана" д.о.о. Бањалука, "Градска топлана" а.д. Добој, КППДВ "Водовод" а.д. Козарска Дубица, ЈП "Водовод" а.д. Гацко, ЈП "Водовод" а.д. Требиње и "Комуналац" а.д. Дервента. На Нацрт извјештаја није било примједби.

Коначан извјештај је достављен свим институцијама којима се у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске треба доставити. Извјештај ће бити доступан јавности путем интернет странице Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске, www.qsr-rs.org.

Главни ревизор је донио Одлуку да се проведе овај накнадни преглед. Накнадни преглед провео је ревизорски тим у саставу Далиборка Милијевић, вођа ревизорског тима и Милена Броћета, члан ревизорског тима.

Главни ревизор
Јово Радукић, с.р.

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

РС	Република Српска
ГСРЈС РС	Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске
НС РС	Народна скупштина Републике Српске
Влада РС	Влада Републике Српске
ЈП	Јавна предузећа
ЕДП	Електродистрибутивна предузећа
ВП	Водоводна предузећа
МХ ЕРС МП а.д. Требиње	МХ "Електропривреда Републике Српске" МП а.д. Требиње
ЕК	ЗП "Електрокрајина" а.д. Бањалука
ЕД	ЗП "Електро Добој" а.д. Добој
ЕХ	ЗП "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње
Топлана Добој	"Градска топлана" а.д. Добој
Топлана Бањалука	"Топлана" д.о.о. Бањалука

1 УВОД

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: ГСРЈС РС) је провела ревизију учинка и у октобру 2016. године објавила Извјештај ревизије учинка "Управљање потраживањима јавних предузећа". Основни циљ ревизије је био да се испита да ли се ефикасно управља потраживањима јавних предузећа (у даљем тексту: ЈП), кроз сагледавање стања и структуре потраживања, предузиманих мјера и активности са фокусом на ефикасност мјера и активности на повећању наплате потраживања и утицаја на пословање ЈП.

Основни налази и закључци у Извјештају ревизије учинка из 2016. године су показали да управљање потраживањима ЈП није било довољно успјешно, с обзиром да и поред предузиманих мјера, показатељи старосне структуре, кашњења у наплати и степена наплате, нису значајније побољшани у посматраном периоду. Предузимане мјере и додатно ангажовани ресурси на наплати потраживања нису резултирали значајнијим побољшањем наплате потраживања ЈП. Надзор над управљањем потраживањима није био адекватан, с обзиром да кроз разматрање и усвајање разних аката ЈП, те креирање додатних мјера нису јасно идентификовани узроци стања, нити су се у складу са тим десиле потребне циљане промјене.

Овим накнадним прегледом провођења препорука датих у Извјештају ревизије учинка "Управљање потраживањима јавних предузећа" се испитује како су надлежне институције и ЈП реаговали на Извјештај ревизије учинка, да ли су донесени акциони планови, да ли је поступано по акционим плановима и испитивање проведених мјера и активности на провођењу препорука. Укупно је дато пет препорука, од којих двије препоруке Влади Републике Српске (у даљем тексту: Влада РС) и три препоруке за ЈП, како је приказано у Табели.

Табела 1. Препоруке по нивоима надлежности "Управљање потраживањима јавних предузећа"

Ред.бр.	Институције	Број препорука
1	Влада РС	2
2	ЈП	3
УКУПНО:		5

Испитивања предузиманих мјера и активности на провођењу препорука ревизије су вршена у Влади РС и 10 ЈП, и то МХ "Електропривреда Републике Српске" МП а.д. Требиње (у даљем тексту: МХ ЕРС МП а.д. Требиње), ЗП "Електрокрајина" а.д. Бањалука (у даљем тексту: ЕК), ЗП "Електро Добој" а.д. Добој (у даљем тексту: ЕД), ЗП "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње (у даљем тексту: ЕХ), "Топлана" д.о.о. Бањалука (у даљем тексту: Топлана Бањалука), "Градска топлана" а.д. Добој (у даљем тексту: Топлана Добој), КППДВ "Водовод" а.д. Козарска Дубица (у даљем тексту: ВП Козарска Дубица), ЈП "Водовод" а.д. Гацко (у даљем тексту: ВП Гацко), ЈП "Водовод" а.д. Требиње (у даљем тексту: ВП Требиње) и "Комуналац" а.д. Дервента (у даљем тексту: ВП Дервента). Накнадним прегледом је обухваћен период од пет година, а што подразумева период од објављивања Извјештаја ревизије учинка 2016. године до краја 2021. године.

У вршењу накнадног прегледа као извори података и информација кориштени су:

- регулаторни акти усвајани у посматраном периоду;
- економске политике и програми економских реформи који се односе на период обухваћен накнадним прегледом;

- програми рада, извјештаји и информације Владе РС, владиних институција, локалних управа;
- подаци и информације из упитника које су, по захтјеву у дефинисаној структури, попунили представници надлежних институција и ЈП обухваћених накнадним прегледом;
- подаци и информације добијени путем интервјуа са надлежним у институцијама и ЈП обухваћеним накнадним прегледом;
- интерна акта ЈП;
- планови пословања и извјештаји о пословању ЈП;
- финансијски извјештаји ЈП;
- документација из финансијско рачуноводственог система ЈП;
- документација о раду скупштине акционара, надзорног одбора и одбора за ревизију ЈП;
- извјештаји интерне ревизије ЈП;
- евиденције и друга документација ЈП;
- планови и програми са мјерама и активностима на провођењу препорука;
- интерне и друге анализе о пословању ЈП и извјештаји и информације о стању потраживања које се односе на посматрани период.

2 ПРОВОЂЕЊЕ ПРЕПОРУКА

У сврху извјештавања о начину провођења препорука ревизије учинка у посматраном периоду накнадног прегледа и потребне оцјене нивоа provedености сваке од препорука и за сваки од субјеката повезану са одређеним обимом надлежности, могући статуси provedености су класификовани у пет категорија:

ПРЕПОРУКА ЈЕ ПОТПУНО ПРОВЕДЕНА	<ul style="list-style-type: none"> - институције су провеле или у континуитету проводе препоруку; - потпуно провођење препоруке је документовано.
ПРЕПОРУКА ЈЕ ДЈЕЛИМИЧНО ПРОВЕДЕНА	<ul style="list-style-type: none"> - институције су предузеле активности на провођењу препоруке; - институције проводе активности, али препорука није у потпуности provedена; - дјелимично провођење препоруке је документовано.
ПРОВОЂЕЊЕ ПРЕПОРУКЕ У ТОКУ	<ul style="list-style-type: none"> - институције предузимају активности на провођењу препоруке; - активности институција се не проводе континуирано и планираном динамиком; - препорука није provedена ни у потпуности, ни дјелимично; - активности у току документоване.
ПРЕПОРУКА НИЈЕ ПРОВЕДЕНА	<ul style="list-style-type: none"> - институције нису предузеле активности на провођењу препоруке; - препорука није provedена ни дјелимично, ни у потпуности; - није документовано да су се предузимале мјере на провођењу препоруке.
ПРЕПОРУКА НИЈЕ АКТУЕЛНА	<ul style="list-style-type: none"> - институције нису предузимале активности на провођењу препоруке, у међувремену су наступиле околности које су препоруку учиниле неактуелном (промјена регулативе, надлежности, одговорности и др.).

Након објаве Извјештаја ревизије учинка "Управљање потраживањима јавних предузећа" ЈП која су била у узорку су доставила ГСРЈС РС Акционе планове за провођење препорука.

Налази накнадног прегледа провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка "Управљање потраживањима јавних предузећа", у овом поглављу се презентују у складу са структуром датих препорука. То подразумијева да се налази презентују посебно за сваку од датих препорука и да се односе на Владу РС и ЈП обухваћена ревизијом учинка.

2.1 Препоруке за Владу Републике Српске

Прва препорука

Успоставити регулаторни оквир који ће обезбиједити услове за боље функционисање и побољшање наплате потраживања, успјешно управљање и побољшање ликвидности јавних предузећа.

Статус препоруке: Препорука је дјелимично проведена

Образложење статуса:

У посматраном периоду вршене су измјене и допуне постојећих и доношење нових регулаторних аката релевантних за управљање потраживањима у ЈП и елиминисање препрека за пословање предузећа и провођења реформи које се једним дијелом односе и на обавезу усклађивања законске регулативе са прописима Европске уније, прије свега са директивама Европске уније. Усвајањем и примјеном регулаторног оквира обезбјеђују се услови за боље функционисање и побољшање наплате потраживања свих привредних субјеката у РС, па тако и успјешно управљање и побољшање наплате потраживања и ликвидности ЈП.

Народна скупштина Републике Српске (у даљем тексту: НС РС) је на приједлог Владе РС усвојила Закон о измјенама и допунама Закона о јединственом систему за мултилатералне компензације и цесије¹, са циљем унапређења система који је успостављен 2014. године. Након објављивања Извјештаја ревизије учинка "Управљање потраживањима јавних предузећа" Влада РС је, у сарадњи са Бањалучком берзом хартија од вриједности а.д. Бањалука, од октобра 2016. до априла 2022. године провела 30 мултилатералних компензација, са укупном компензацијом од 774,60 милиона КМ.²

Како би се побољшало функционисање и наплата потраживања, успјешно управљало и побољшало ликвидност ЈП у посматраном периоду је донесен Закон о роковима измирења новчаних обавеза у пословним трансакцијама³ са циљем да се уведе више реда у измирењу новчаних обавеза, побољшању ликвидности привреде да би се обезбиједио виши степен контроле и одговорности за неплаћање обавезе.

Нови Закон о ликвидационом поступку усвојен је 2019. године⁴ са циљем смањења трошкова и убрзања поступка затварања привредних друштава. Увођењем института вансудског финансијског реструктурирања креиран је правни оквир за реструктурирање пред институционалним посредником, како би се поступак проводио само ако би био могућ опоравак и одржив наставак пословања дужника.

У 2020. години усвојен је Закон о факторингу и Измјене и допуне Закона о факторингу⁵ у 2021. години у циљу побољшања свеукупног пословног амбијента и смањења неликвидности привреде. Закон о факторингу је донесен због потребе финансирања

¹ Службени гласник Републике Српске, број 33/16

² Укупна компензација до маја 2022. године проведена у Републици Српској је износила 1.053 милиона КМ (укључујући двије компензације, из октобра 2015. године и маја 2016. године, реализоване прије објављивања Извјештаја ревизије учинка "Управљање потраживањима јавних предузећа").

³ Службени гласник Републике Српске, број 31/18

⁴ Службени гласник Републике Српске, број 82/19

⁵ Службени гласник Републике Српске, број 123/20, 26/21

обртних средстава, заштите од кредитног ризика, управљања потраживањима и услугом наплате потраживања која може бити остварена путем финансијског инструмента факторинга. Овим законом посао факторинга се уређује као небанкарска финансијска услуга, с циљем обезбјеђења веће доступности финансијских средстава малим и средњим предузећима путем откупа недоспјелих краткорочних новчаних потраживања.

Како би се побољшао поступак по којем судови у РС проводе принудно остварење потраживања на основу извршних и вјеродостојних исправа донесене су измјене и допуне Закона о извршном поступку⁶. Усвојен је и Закон о споразумном вансудском финансијском реструктурирању⁷ којим се уређују услови за покретање и поступак споразумног вансудског финансијског реструктурирања привредних друштава и предузетника у РС. Циљ споразумног вансудског финансијског реструктурирања привредних друштава и предузетника је благовремено препознавање и отклањање финансијских тешкоћа и стварање услова за наставак пословања дужника.

У циљу испуњења обавеза из Уговора о Енергетској заједници је предвиђена реализација Трећег енергетског пакета у сектору електроенергетике. Доношењем новог Закона о електричној енергији⁸ се уважио принцип либерализације тржишта.

Из потребе наставка усклађивања законске регулативе са прописима Европске уније, прије свега са директивама Европске уније, ОЕЦД Принципима корпоративног управљања и рјешењима која постоје у упоредном праву развијене тржишне привреде, утврђено је да је неопходно дјеловати у правцу измјена Закона о привредним друштвима⁹ и Закона о јавним предузећима.¹⁰ У претходном периоду заинтересовани субјекти су достављали приједлоге, коментаре и сугестије за побољшање одређених законских рјешења у циљу њихове ефикасније примјене. Два пута, 2017. и 2019. године, је вршена измјена и допуна Закона о привредним друштвима у циљу побољшања пословања привредних субјеката и стварања повољних претпоставки за повећање економске активности и развијање конкурентности привреде РС. Тренутно је у фази разматрања нова измјена и допуна Закона о привредним друштвима која има за циљ да унаприједи процедуре одлучивања у привредним друштвима, заштиту интегритета тржишта хартија од вриједности, као и заштиту интереса и права чланова односно акционара у привредним друштвима. Влада РС утврдила је у априлу 2022. године Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о привредним друштвима.¹¹

⁶ Службени гласник Републике Српске, број 5/17 - одлука Уставног Суда, 58/18 - рјешење Уставног Суда БиХ, 66/18

⁷ Службени гласник Републике Српске, број 99/20

⁸ Службени гласник Републике Српске, број 68/20

⁹ Службени гласник Републике Српске, број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19

¹⁰ Службени гласник Републике Српске, број 75/04, 78/11

¹¹ Образложење Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о привредним друштвима <https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mpp/Pages>

Друга препорука

Извршити анализу приносног, имовинског и финансијског положаја јавних предузећа и на основу проведене анализе дизајнирати и имплементирати мјере системског карактера.

Статус препоруке: Провођење препоруке у току

Образложење статуса:

Опредјељење Владе РС у посматраном периоду је било и реструктурирање привредних друштава и унапређење индустријске производње. Унапређење реструктурирања ЈП је једна од планираних и дјелимично проведених мјера у РС која се реализовала у контексту усвојених стратегија и политика, а чија имплементација је предвиђена и за наредни период. Кроз програме економских реформи указује се да сектор ЈП у РС чини значајан дио економије и броја запослених, али мање учешће када је у питању додата вриједност или добит, гдје је портфел ЈП у РС највећим дијелом концентрисан у 20 ЈП. Ниска профитабилност утиче на финансијску позицију ЈП, ниво имовине се смањује, док се ниво обавеза повећава. Истовремено, продуктивност у смислу додате вриједности у сектору ЈП је нижа од продуктивности у приватном сектору.¹² Као такав, сектор ЈП представља значајан извор фискалног ризика. Сходно томе, да би се избјегло даље акумулирање ризика у ЈП, исказана је потреба за побољшањем квалитета финансијске анализе и транспарентности у извјештавању ЈП. Одговорност за увођење функције праћења финансијског учинка ЈП (нарочито стратешких) на основу одређених критеријума које одреди Влада РС у већем броју земаља има Централна јединица за финансијски надзор јавних предузећа.

Између осталог, у циљу израде детаљнијих анализа приносног, имовинског и финансијског положаја ЈП у РС, те дизајнирања и имплементације мјера системског карактера, Влада РС је у 2020. години донијела Рјешење о именовању Радне групе за реформу јавних предузећа (у даљем тексту: Радна група), а у 2022. години Измјене Рјешења о именовању Радне групе.¹³ Задатак Радне групе је да сарађује са представницима међународних финансијских институција, које ће пружати техничку подршку Влади РС у реформи ЈП; у сарадњи са представницима међународних финансијских институција, припреми за Владу РС Акциони план за реформу јавних предузећа у Републици Српској (у даљем тексту: Акциони план); прати и подстиче провођење мјера из Акционог плана; координира све активности са ЈП које су предмет реформи; анализира достигнути степен реформи и припрема редовне кварталне Извјештаје о реализацији Акционог плана за Владу РС и врши ревидирање Акционог плана, уколико се за то укаже потреба.

Радна група је уз техничку подршку стручњака Свјетске банке припремила Приједлог Акционог плана који је Влада РС разматрала, те исти усвојила и донијела Закључак у 2021. години¹⁴. У Акционом плану су наведене мјере за период 2021-2022. година, а исти би требао кроз годишње ажурирање, обухватити период 2021-2024. година. Кључне мјере предвиђене Акционим планом су успоставити Јединицу за надзор јавних предузећа при Кабинету предсједника Владе РС или Генералном секретаријату Владе РС и у складу

¹² Програм економских реформи Републике Српске за период 2021-2023. година, страна 10.

¹³ 89. сједница, 24.09.2020. године и 154. сједница, 27.01.2022. године.

¹⁴ 124. сједница, 03.06.2021. године.

са препорукама Међународног монетарног фонда увести функцију утврђивања, праћења, процјене и управљања фискалним ризицима који потичу од ЈП кроз нову систематизацију Министарства финансија у Ресору за макроекономску анализу и политику. Већина мјера би требала да се реализује до краја 2022. године. Влада РС је Закључком задужила ресорна министарстава, ЈП и друге институције на које се Акциони план односи, да дају максималан допринос на реализацији свих мјера, у складу са дефинисаним роковима. Влада РС је задужила Кабинет предсједника Владе РС и Радну групу да у сарадњи са стратешким партнерима (међународним финансијским институцијама) наставе да координирају активности на обезбјеђењу техничке и финансијске подршке за реформу ЈП у РС. Реализацију мјера датих у Акционом плану треба да прати квартално Јединица за надзор јавних предузећа (у даљем тексту: Јединица за надзор).

Паралелно са усвајањем Акционог плана, Влада РС је усвојила и Стратегију управљања јавним финансијама Републике Српске 2021-2025. година¹⁵ (у даљем тексту: Стратегија). Стратегијом су дефинисане и мјере које се односе на надзор над пословањем ЈП у РС. За сваку мјеру је дефинисан учинак, индикатори учинка, опис активности унутар мјера, рок реализације активности, импликације на трошкове, одговорна институција за реализацију и процјена ризика имплементације.

Радна група, уз техничку подршку стручњака Свјетске банке, је припремила Информацију о оснивању Јединице за надзор јавних предузећа у Републици Српској (у даљем тексту: Информација) коју је Влада РС разматрала, те исту усвојила и донијела Закључак у 2021. години.¹⁶ Закључком је дефинисано да Влада РС задужује Радну групу, да уз техничку подршку стручњака Свјетске банке сачини Приједлог Одлуке којом ће се дефинисати активности у вези са надзором ЈП у РС. Влада РС задужује Генерални секретаријат Владе РС да у складу са наведеном Одлуком из Закључка приступи допуни Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Генералном секретаријату Владе РС, на начин да се Јединица за надзор организује као посебан организациони дио у оквиру Генералног секретаријата Владе РС.

Влада РС је у 2021. години донијела Одлуку о успостављању система за координацију надзора јавних предузећа у Републици Српској (у даљем тексту: Одлука).¹⁷ Одлуком се успоставља систем за координацију надзора ЈП у РС којима је додијељен статус предузећа од посебног интереса за РС и онима у којима Влада РС врши функцију скупштине акционара. Циљ ове Одлуке је успостављање система за координацију у оквиру јачања надзора и доприноса економском развоју РС.

Радна група је у 2022. години припремила Приједлог Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Генералном секретаријату Владе РС чијим усвајањем ће бити успостављено Одјељење за координацију надзора ЈП. Паралелно, Министарство финансија је припремило Приједлог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству финансија, чијим усвајањем ће бити успостављена функција анализе фискалних ризика у оквиру Ресора за макроекономску анализу и политику.

На основу наведеног ће бити успостављени капацитети за анализу приносног, имовинског и финансијског положаја ЈП, те за дизајнирање и имплементацију мјера системског карактера.

¹⁵ 124. сједница, 03.06.2021 године.

¹⁶ 133. сједница, 20.08.2021. године.

¹⁷ 139. сједница, 30.09.2021. године.

2.2 Препоруке за за органе јавних предузећа

Прва препорука

Преиспитати утицај политика, правила и процедура читавања, обрачуна, фактурисања и наплате испоручених услуга на успјешност управљања потраживањима и успоставити систем праћења примјене и одговорности.

Статус препоруке: Препорука је потпуно provedена

Образложење статуса:

У посматраном периоду пет од шест ЈП која су била обухваћена накнадним прегледом, а за која је ова препорука актуелна су извршила анализу и преиспитала постојеће и донијела недостајуће политике, правила и процедуре за читавање, обрачун, фактурисање и наплату испоручених услуга.¹⁸ ЈП имају донесене опште услове или одлуке за испоруку и снабдијевање купаца којима се, између осталог, дефинише начин на који се испоручена електрична и топлотна енергија, односно вода мјери, читава, обрачунава, фактурише и наплаћује. Политике, упутства, правилници, инструкције и процедуре ЈП дефинишу начин обезбјеђења наплате потраживања од купаца, активности, носиоце и кораке на остваривању ефикасније наплате потраживања.¹⁹

У оквиру МХ ЕРС МП а.д. Требиње су формиране двије дирекције за снабдијевање купаца у РС, Дирекција за тржишно снабдијевање и Дирекција за јавно снабдијевање. Након формирања Дирекције за тржишно снабдијевање су донесене Пословне политике снабдијевања крајњих купаца електричном енергијом и Правилник о тржишном снабдијевању крајњих купаца електричном енергијом. На основу усвојених докумената, Дирекција за тржишно снабдијевање електричном енергијом проводи мјере по усвојеним документима, а који се тичу обрачуна, фактурисања и наплате испоручене електричне енергије. С обзиром на усвајање новог Закона о електричној енергији и Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом у току је припрема новог Правилника о тржишном снабдијевању крајњих купаца електричном енергијом, како би сви процеси били усклађени са наведеним законским и подзаконским актима.

МХ ЕРС МП а.д. Требиње је донијело Пословну политику Дирекције за јавно снабдијевање електричном енергијом и Политику праћења потраживања и отпис потраживања јавног снабдијевања. На основу усвојених докумената, Дирекција за јавно

¹⁸ Препорука није актуелна за дистрибутивна предузећа у оквиру Електропривреде Републике Српске, а која су била обухваћена Извјештајем ревизије учинка, због реорганизације која се десила у току 2019. и 2020. године. Проведена је реорганизација дистрибутивних предузећа при чему је са 31.12.2019. године дошло до издвајања Тржишног снабдијевања (купци на 35, 10 kV напонском нивоу, те купци чија је годишња потрошња већа од 36.000 kWh), а са 31.03.2021. године Јавног снабдијевања (домаћинстава и малих индустријских купаца на напонском нивоу 0,4 kV са годишњом потрошњом на мјерном мјесту мањем од 35.000 kWh). Препорука је актуелна за МХ „Електропривреда Републике Српске“ МП а.д. Требиње које је преузело снабдијевања крајњих купаца електричном енергијом.

Препорука није актуелна и за "Топлану" д.о.о. Бањалука, јер је Одлуком Скупштине града Бањалука од 31.01.2018. године, дјелатност производња и дистрибуција топлотне енергије повјерена новом друштву "Еко топланама" д.о.о. Бањалука.

¹⁹ Прилог 3 - Преглед усвојених политика, правила и процедура читавања, обрачуна, фактурисања и наплате испоручених услуга у посматраним јавним предузећима

10 Извјештај о накнадном прегледу провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка РУ 002-15 "Управљање потраживањима јавних предузећа"

снабдијевање електричном енергијом проводи мјере које се тичу обрачуна, фактурисања и наплате испоручених услуга.

Од успостављања Дирекције за тржишно снабдијевање електричном енергијом и Дирекције за јавно снабдијевање електричном енергијом, сви процеси од обрачуна, фактурисања и наплате потраживања се одвијају у несметаном, континуираном и контролисаном току.

ВП обухваћена накнадним прегледом су у посматраном периоду вршила анализе постојећих процедура читавања, обрачуна, фактурисања и наплате, те вршила измјене постојећих и донијела недостајуће у циљу повећања ефикасности приликом читавања бројила/водомјера, обрачуна, фактурисања и наплате извршених услуга, као и осигурања довољног прилива новчаних средстава за несметано функционисање и финансирање редовне дјелатности. ВП Гацко је укључено у имплементацију пројекта општинског еколошког и економског управљања МЕГ са којим се кренуло 2021. године. У оквиру овог пројекта је обухваћен већи број активности укључујући и обуке (наплата и приходи, тарифна политика, управљање неприходованом водом, односи са корисницима, обуке особља, буџетирање и пословно планирање) са циљем јачања техничких, финансијских и организационих аспеката, односно побољшања вриједности кључних индикатора успјешности ВП. ВП је извршило детаљне анализе и започело активности на изради мапа пословних процеса и процедура за повећање наплате потраживања, процедура за односе са корисницима услуга и оперативни план за односе са корисницима услуга.

Топлана Добој је након детаљне анализе постојећих инструкција/процедура донијела нову Инструкцију о поступцима фактурисања, наплате и контроле наплате потраживања и Упутство о мјерама и поступцима наплате потраживања. Континуирано се прати примјена Инструкције и контрола наплате потраживања.

Друга препорука

Извршити анализу потраживања од купаца, укључујући и анализу до сада предузиманих мјера и њихових резултата и ефеката и креирати нове мјере и активности на уоченим слабостима и узроцима стања.

Статус препоруке: Препорука је дјелимично проведена

Образложење статуса:

ЈП обухваћена накнадним прегледом провођења препорука су у посматраном периоду радила анализу потраживања од купаца која подразумијева анализу стања и структуре потраживања по разним основама. Већина ЈП је извршила класификацију података по одређеним групама купаца и старости потраживања.

Због промјене организационе структуре једне групе посматраних ЈП и упоредивости показатеља су приказани показатељи за два периода посматрања. Однос укупних потраживања и прихода по основу испоручене врсте услуге је у 2019. години побољшан у односу на 2015. годину. Укупна потраживања на дан 31.12.2019. године су се смањила у пет од осам посматраних ЈП у односу на дан 31.12.2015. године, а приходи од продаје робе на домаћем тржишту су порасли у истом периоду у седам од осам посматраних ЈП. Укупна потраживања по основу испоручене електричне енергије су смањена за 20%, а по основу испоручене воде су повећана за 4% и топлотне енергије за 49%. Укупна потраживања по основу испоручених услуга ЈП, посматрана у односу на приходе од продаје на домаћем тржишту показују да се крећу испод годишњег нивоа прихода, и то

код испоручене воде чине 35% годишњег прихода, електричне енергије 80% и топлотне енергије 85%. Посматрано у ЈП чији су показатељи упоредиви на дан 31.12.2021. године у односу на 31.12.2019. године у три од четири ВП и Топлани Добој су се смањила укупна бруто потраживања, а приходи од продаје на домаћем тржишту порасли у свих пет ЈП.²⁰

Подаци о старосној структури потраживања на дан 31.12.2019. године указују да у већини посматраних ЈП значајно учешће у укупним бруто потраживањима чине потраживања старости преко једне године, иако се стање у односу на период обухваћен Извјештајем ревизије учинка побољшало. На дан 31.12.2019. године од укупних бруто потраживања по основу испоручене воде 42% је старије од 1 године, електричне енергије 60% и топлотне енергије 80%. У ЈП за која су ови показатељи упоредиви старосна структура потраживања се побољшала на дан 31.12.2021. године у односу на 31.12.2019. године за два постотна поена, и то од укупних бруто потраживања по основу испоручене воде је 40% старије од 1 године, а топлотне енергије 78%.²¹

Сва ЈП обухваћена накнадним прегледом провођења препорука потраживања прате кроз двије групе купаца, и то потраживања од правних и физичких лица/домаћинстава. У 1/3 посматраних ЈП потраживања се прате за више група купаца, и то потраживања од привреде, институција РС, институција локалног нивоа, ЈП републичког и локалног нивоа, кућни савјети/заједнице етажних власника, јавна потрошња/фонтане, чесме и физичка лица/домаћинства.

ЈП су планирала и проводила мјере и активности на наплати потраживања у континуитету. У посматраном периоду примјењивале су се сљедеће мјере: редовно праћење уплата рачуна, слање опомена, репрограмирање, споразуми, искључења и тужбе како би се смањила потраживања, односно повећао степен наплате. Један дио ЈП у сарадњи са локалним управама и центрима за социјални рад је обезбиједио субвенције социјално угроженим категоријама становништва. У шест од осам ЈП у посматраном периоду се степен наплате побољшао у 2019. у односу на 2014. годину. Степен наплате у 2019. години по основу испоручене електричне енергије у посматраним ЕДП се кретао од 53% до 85% у зависности од ЕДП, воде од 56% до 89% у зависности од ВП и по основу испоручене топлотне енергије 53%. Посматрано у 2021. години у четири од пет ЈП за која су показатељи упоредиви степен наплате се побољшао у односу на 2019. годину. Степен наплате у 2021. години по основу испоручене електричне енергије у МХ ЕРС МП а.д. Требиње је био 93%, по основу испоручене воде се кретао од 59% до 91% у зависности од ВП и топлотне енергије 68%. Степен наплате у 2019. и 2021. години по основу све три посматране врсте испоручених услуга је виши од физичких лица/домаћинстава у односу на степен наплате од правних лица.²² У већини ЈП се наглашава да су се у периоду од 2020. године у мањој мјери примјењивале репресивне мјере из разлога пандемије КОВИД-19, што се узрочно-посљедишно одразило и на остварени степен наплате потраживања и укупна потраживања.

Информације о укупним потраживањима и по структури потраживања у ЈП из узорка у посматраном периоду су садржане у већем броју докумената и извјештаја ЈП. Дио тих докумената су ЈП објављивала на својим интернет страницама, а највећи дио њих је био упућиван на разматрање и усвајање надлежним органима. Информације и подаци о

²⁰ Прилог 4 - Бруто и нето потраживања од купаца у земљи и приходи од продаје робе на домаћем тржишту

²¹ Прилог 5 - Старосна структура бруто потраживања у јавним предузећима

²² Прилог 6 - Степен наплате у јавним предузећима

предузетим мјерама, резултатима и ефектима предузиманих мјера на наплати потраживања су већином приказане кроз извјештаје о пословању ЈП.

Трећа препорука

Унаприједити систем планирања и извјештавања у погледу оријентације на учинак, а капацитете за ревизију, контролу и евалуацију ангажовати у функцији успјешности пословања јавних предузећа.

Статус препоруке: Провођење препоруке у току

Образложење статуса:

ЈП обухваћена накнадним прегледом провођења препорука су у посматраном периоду покренула значајне активности на унапређењу система планирања у погледу утврђивања стратешких и оперативних циљева у трогодишњим и годишњим плановима пословања и са њима компатибилних мјера и пословних активности, како би планови пословања били инструмент управљања ЈП. Посматрана ЈП доносе трогодишње и годишње планове пословања. Годишњи планови пословања ЈП су рађени у складу са трогодишњим плановима пословања.

МХ ЕРС МП а.д. Требиње је у мају 2022. године формирао Комисију за израду аката којима ће се дефинисати процес планирања и извјештавања у МХ ЕРС МП а.д. Требиње. Задатак Комисије је да дефинише процес планирања и извјештавања на нивоу МХ ЕРС МП а.д. Требиње и појединачно за сва зависна предузећа са роком до краја августа 2022. године.

У посматраном периоду полазни документи за планирање у ЕДП су, осим важеће регулативе, Смјернице за израду трогодишњег и годишњег плана пословања, које сачињава МХ ЕРС МП а.д. Требиње и које се обезбјеђују за сва зависна предузећа. У постојећим Смјерницама су дефинисани: планирани обим преузете електричне енергије из преносне мреже, планирани обим мрежарине за електричну енергију испоручену снабдјевачу, планирани дистрибутивни губици, планиране цијене електричне енергије, планска цијена рада, основе за планирање реалних инвестиција и друго. ЕК је у 2021. години усвојила властите процедуре за израду годишњег и трогодишњег плана пословања²³ и процедуру за израду извјештаја о пословању²⁴. Сврха процедуре за израду годишњег и трогодишњег плана пословања је да се дефинише пословни процес планирања, са активностима унутар процеса, носиоцима активности и одговорним лицима. Процедура за израду извјештаја о пословању обухвата израду годишњег извјештаја о пословању, полугодишњег извјештаја и кварталних информација. Сврха процедуре је да се дефинише пословни процес извјештавања, са активностима унутар процеса, носиоцима активности и одговорним лицима.

ВП Козарска Дубица и ВП Требиње у трогодишњим и годишњим плановима пословања дефинишу стратешке и оперативне циљеве и са њима компатибилне мјере и пословне активности, како би планови пословања били инструмент управљања ЈП, а самим тим и управљања потраживањима. Наглашава се да је наплата потраживања од изузетне важности за ЈП, јер да би ефикасно пословало мора се повећати степен наплате, посебно у групи купаца правна лица. У осталим ЈП која су обухваћена накнадним прегледом провођења препорука у плановима пословања нису јасно утврђени стратешки и оперативни циљеви пословања. У већини ЈП у плановима пословања су дефинисане

²³ ЕКП 31 Израда годишњег и трогодишњег плана пословања, септембар 2021. године

²⁴ ЕКП 30 Израда извјештаја о пословању, септембар 2021. године

појединачне мјере и активности које се односе на управљање потраживањима и друге пословне процесе у управљању ЈП.

Извјештаји о пословању садрже квантитативне податке и информације о потраживањима који су садржани и у финансијским извјештајима ЈП. Извјештаји о пословању најчешће садрже приказ степена наплате за испоручену услугу по групама купаца, податке о стању потраживања и структуру потраживања по више основа, преглед фактурисане и наплаћене реализације са упоредним подацима са претходном годином или више година. Један број извјештаја о пословању ЈП садрже податке, информације и показатеље који се односе на исправку вриједности потраживања, ликвидност и солвентност предузећа приказану кроз показатеље коефицијената опште ликвидности, убрзане ликвидности, оптималне ликвидности и коефицијенте солвентности, обрт потраживања кроз показатеље коефицијент обрта потраживања и број дана везивања потраживања.

Планови пословања ЈП, трогодишњи и годишњи, пролазе законску процедуру разматрања и усвајања од стране одбора за ревизију, надзорних одбора, скупштина акционара и органа локалних управа и самоуправа за ЈП на локалном нивоу, а надлежних министарстава и Владе РС на нивоу републичких ЈП, најчешће без измјена или без значајнијих измјена у односу на приједлоге. Слично и извјештаји о реализацији планова пословања се разматрају и усвајају углавном без измјена, али и без оцјене утицаја на успјешност управљања у ЈП. Годишњи извјештаји о раду надзорних одбора и одбора за ревизију углавном указују на број одржаних састанака, тематику која је била предметом састанка, називе донесених одлука и друго. Органи управљања располажу бројним механизмима за успјешно управљање потраживањима. Расположиве механизме у потпуности не користе за адекватан надзор и успјешно управљање потраживањима ЈП. У мањем броју ЈП надзорни одбори посебну пажњу и значај дају управљању потраживањима, најчешће су то питања која се односе на репрограме, исправке вриједности потраживања и отписе потраживања.

3 ЗАКЉУЧАК

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је извршила накнадни преглед провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка "Управљање потраживањима јавних предузећа". Накнадним прегледом се утврђује како су надлежне институције и јавна предузећа реаговали на Извјештај ревизије учинка, да ли су донесени и реализовани акциони планови и који су резултати проведених мјера и активности у управљању потраживањима јавних предузећа. Налази извршеног накнадног прегледа показују да су надлежне институције и јавна предузећа у управљању потраживањима предузимали одређени број мјера и активности и остварили одређене резултате.

Активности Владе Републике Српске су реализоване кроз измјене и допуне постојећих и усвајање нових регулаторних и стратешких и спроведбених докумената који имају за циљ да обезбиједи услове за боље функционисање и побољшање наплате потраживања свих привредних субјеката у Републици Српској, као и успјешно управљање и побољшање наплате потраживања и ликвидности јавних предузећа.

Јавна предузећа су анализирали и вршила измјене постојећих и доношење недостајућих политика, правила и процедура за читавање, обрачун, фактурисање и наплату испоручених услуга у циљу побољшања успјешности управљања потраживањима. Јавна предузећа су радила анализу потраживања од купаца која подразумева анализу стања и структуре потраживања по разним основама и већина је извршила класификацију података по одређеним групама купаца и старости потраживања. У посматраном периоду је дошло до одређених побољшања у управљању потраживањима, у смислу смањења укупних потраживања, праћења структуре потраживања по разним основама, побољшања старосне структуре потраживања, повећања прихода од продаје на домаћем тржишту и побољшања степена наплате.

На основу информација о активностима и показатеља о оствареним резултатима, ревизија се у разумној мјери увјерила да је од пет датих препорука једна потпуно проведена, двије су дјелимично проведене и за двије провођење је у току.

У циљу ефикасног окончања преосталог дијела активности на провођењу препорука ревизија препоручује да се настави са провођењем мјера на реструктурирању јавних предузећа и успостављању Јединице за надзор јавних предузећа, како би се створили услови за анализу приносног, имовинског и финансијског положаја јавних предузећа, те за дизајнирање и имплементацију мјера системског карактера.

Потребно је у ЈП наставити активности на анализи потраживања од купаца, укључујући и анализу до сада предузиманих мјера и њихових резултата и ефеката и креирању нових мјера и активности на уоченим слабостима и узроцима стања. У функцији успјешности пословања јавних предузећа потребно је наставити активности на унапређивању система планирања и извјештавања у погледу оријентације на учинак, а капацитете за ревизију, контролу и евалуацију ангажовати у функцији успјешности пословања јавних предузећа.

Вођа ревизорског тима
Далиборка Милијевић, с.р.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1. Листа референци

1. Закон о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19)
2. Закон о јавним предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 75/04, 78/11)
3. Закон о комуналним дјелатностима ("Службени гласник Републике Српске", број 124/11, 100/17)
4. Закон о електричној енергији ("Службени гласник Републике Српске", број 68/20)
5. Закон о енергетици ("Службени гласник Републике Српске", број 49/09)
6. Закон о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08)
7. Закон о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 115/18, 111/21)
8. Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске", број 97/16, 36/19, 61/21)
9. Закон о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник Републике Српске", број 94/15, 78/20)
10. Закон о јединственом регистру финансијских извјештаја ("Службени гласник Републике Српске", број 74/10, 94/15, 78/20)
11. Закон о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85, 49/89, 57/89), ("Службени гласник Републике Српске", број 17/93, 3/96, 74/04)
12. Закон о извршном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 59/03, 85/03, 64/25, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14, 5/17 - одлука Уставног суда, 58/18 - рјешење Уставног суда Босне и Херцеговине, 66/18)
13. Закон о споразумном вансудском финансијском реструктурирању ("Службени гласник Републике Српске", број 99/20)
14. Закон о судским таксама ("Службени гласник Републике Српске", број 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18)
15. Закон о затезној камати ("Службени гласник Републике Српске", број 61/18)
16. Закон о јединственом систему за мултилатералне компензације и цесије ("Службени гласник Републике Српске", број 20/14, 33/16)
17. Закон о роковима измирења новчаних обавеза у пословним трансакцијама ("Службени гласник Републике Српске", број 31/18)
18. Закон о стечају Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 16/16)
19. Закон о ликвидационом поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 82/19)
20. Закон о факторингу ("Службени гласник Републике Српске", број 123/20, 26/21)
21. Закон о преносу права својине на капиталу Републике Српске у предузећима која обављају комуналне дјелатности на јединице локалне самоуправе ("Службени гласник Републике Српске", број 50/10)
22. Одлука о успостављању система за координацију надзора јавних предузећа у Републици Српској

23. Стандарди управљања акционарским друштвима ("Службени гласник Републике Српске", број 03/06)
24. Стандарди корпоративног управљања, Комисија за хартије од вриједности Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 117/11)
25. Стратегија управљања јавним финансијама Републике Српске 2021-2025. година
26. Економска политика Републике Српске за 2016. годину
27. Програми економских реформи Републике Српске за период 2016-2018, 2017-2019, 2018-2020, 2019-2021, 2020-2022, 2021-2023. и 2022-2024. година
28. Акциони план за реформу јавних предузећа у Републици Српској
29. Информација о оснивању Јединице за надзор јавних предузећа у Републици Српској
30. Статути јавних предузећа
31. Трогодишњи и годишњи планови пословања јавних предузећа за период 2019-2022. година
32. Пословне политике, правилници, упутства, процедуре, одлуке, наредбе, закључци, препоруке које се односе на наплату потраживања јавних предузећа
33. Извјештаји о пословању јавних предузећа за период 2019-2021. година и други извјештаји и информације
34. Извјештаји о раду надзорних одбора и одбора за ревизију за период 2019-2021. година
35. Извјештаји интерне ревизије о наплати потраживања за период 2019-2021. година
36. Годишњи финансијски извјештаји јавних предузећа за период 2019-2021. година
37. Извјештаји независног ревизора у вези са финансијским извјештајима јавних предузећа за период 2019-2021. година
38. Друга акта и документа Владе Републике Српске и јавних предузећа, доступне анализе, извјештаји и информације о пословању јавних предузе

Прилог 2. Статус проведених препорука

Табела 1. Преглед статуса проведених препорука у посматраним јавним предузећима

Број препоруке	Статус препоруке	МХ ЕРС МП а.д. Требиње	ЕК	ЕД	ЕХ	ВП_Требиње	ВП_Гацко	ВП_Козарска Дубица	ВП_Дервента	Топлана Добој	Топлана Бањалука	УКУПНО	Могући број	%
1	Потпуно проведена	1				1		1	1	1		5	6	83
	Дјелимично проведена						1					1	6	17
	Није актуелна		1	1	1						1	4		
	УКУПНО	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6		100
2	Потпуно проведена	1										1	10	10
	Дјелимично проведена		1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	10	90
	УКУПНО	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10		100
3	Дјелимично проведена						1	1		1	1	4	10	40
	Провођење препоруке у току	1	1	1	1	1			1			6	10	60
	УКУПНО	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10		100

Статус препоруке	МХ ЕРС МП а.д. Требиње	ЕК	ЕД	ЕХ	ВП_Требиње	ВП_Гацко	ВП_Козарска Дубица	ВП_Дервента	Топлана Добој	Топлана Бањалука
Потпуно проведена	2	0	0	0	1	0	1	1	1	0
Дјелимично проведена	0	1	1	1	1	3	2	1	2	2
Провођење препоруке у току	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0
Није актуелна	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1
ЗБИР	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Извор: Подаци, информације и документација јавних предузећа

Прилог 3. Политике, правила и процедуре читавања, обрачуна, фактурисања и наплате испоручених услуга

Табела 1. Политике, правила и процедуре читавања, обрачуна, фактурисања и наплате испоручених услуга у посматраним јавним предузећима

Ред.бр.	МХ ЕРС МП а.д. Требиње	ВП Требиње	ВП Гацко	ВП Козарска Дубица	ВП Дервента	Топлана Добој
1	Тржишно снабдијевање - Пословне политике снабдијевања крајњих купаца електричном енергијом, 2019. година	Процедура обрачуна и наплате 2021. година	Оперативни план за односе са корисницима услуга, 2022. година	Упутство о повећању наплате потраживања, 2016. година	Правилник о раду инкасаната и читача водомјера, 2016. година	Инструкција о поступцима фактурисања, наплата и контрола наплате потраживања, 2017. година
2	Правилника о тржишном снабдијевању крајњих купаца електричном енергијом, 2020. година	Процедуре за издавање услова, сагласности и прикључења објеката на водовод и канализацију, 2021. година	Нацрт процедуре за провођење наплате потраживања, 2022. година	Упутство о извршавању налога за искључење, 2016. година	Правилник о интерној контроли и интерним контролним поступцима, 2016. година	Упутство о мјерама и поступцима наплате потраживања, 2017. година
3	Процедура ЕРС.П10 „Тржишно снабдијевање електричном енергијом“, 2020. године		Нацрт процедуре за односе са корисницима услуга, 2022. година	Процедуре са односима са корисницима, 2017. година		
4	Тржишно снабдијевање - Правилник о процесу наплате дуга за утрошену електричну енергију путем одложеног плаћања, 2022. година			Одлука о увођењу субвенција за кориснике јавних водних услуга на подручју општине Козарска Дубица, 2017. година		
5	Јавно снабдијевање - Пословна политика за јавно снабдијевање електричном енергијом купаца у Републици Српској, 2020. година					
6	Јавно снабдијевање - Политика праћења потраживања и отпис потраживања јавног снабдијевања купаца у Републици Српској, 2022. година					

Извор података: Подаци из упитника и документација јавних предузећа

Прилог 4. Бруто и нето потраживања од купаца у земљи и приходи од продаје на домаћем тржишту

Табела 1. Однос бруто потраживања, нето потраживања од купаца у земљи, прихода од продаје на домаћем тржишту посматрано у 2019. годину у односу на 2015. годину и 2021. годину у односу на 2015. годину

Јавна предузећа	31.12.2019/31.12.2015. година_%			31.12.2021/31.12.2019. година_%		
	Бруто потраживања од купаца у земљи	Нето потраживања од купаца у земљи	Приходи од продаје на домаћем тржишту	Бруто потраживања од купаца у земљи	Нето потраживања од купаца у земљи	Приходи од продаје на домаћем тржишту
ЕК	82	44	107			
ЕД	68	74	96			
ЕХ	57	58	108			
ВП Гацко	70	78	116	86	82	120
ВП Требиње	106	103	110	109	108	106
ВП Дервента	90	90	127	98	95	110
ВП Козарска Дубица	116	121	122	93	99	103
Топлана Добој	149	107	123	87	96	105

Извор: Финансијски извјештаји јавних предузећа за 2015, 2019. и 2021. годину

Прилог 5. Старосна структура бруто потраживања у јавним предузећима

Табела 1. Старосна структура бруто потраживања на дан 31.12.2014, 31.12.2019. и 31.12.2021. године у јавним предузећима

Ред.бр.	Јавна предузећа	Старосна структура бруто потраживања_31.12.2014._учешће				Старосна структура бруто потраживања_31.12.2019._учешће				Старосна структура бруто потраживања_31.12.2021._учешће			
		до 1 године	од 1-3 године	од 3-5 године	преко 5 година	до 1 године	од 1-3 године	од 3-5 године	преко 5 година	до 1 године	од 1-3 године	од 3-5 године	преко 5 година
1	ЕК	36%	11%	10%	44%	39%	4%	5%	53%				
2	ЕД	56%	11%	11%	22%	57%	11%	18%	14%				
3	ЕХ	23%	23%	6%	48%	33%	1%	4%	62%				
4	ВП Гацко	67%	19%	1%	13%	67%	8%	2%	23%	71%	4%	1%	24%
5	ВП Требиње	75%	3%	11%	11%	70%	1%	4%	25%	71%	7%	2%	20%
6	ВП Дервента	64%	36%	0%	0%	76%	12%	7%	5%	77%	11%	8%	4%
7	ВП Козарска Дубица	45%	55%	0%	0%	41%	18%	41%	0%	37%	22%	41%	0%
8	Топлана Добој	87%	11%	2%	0%	19%	20%	53%	8%	22%	19%	37%	22%
9	Топлана Бањалука	32%	34%	0%	34%								

Извор: Подаци из упитника попуњених од стране јавних предузећа

Прилог 6. Степен наплате у јавним предузећима

Табела 1. Укупни степен наплате у јавним предузећима у 2014, 2019. и 2021. годину

Ред.бр.	Јавна предузећа	Укупни степен наплате у 2014. _%			Укупни степен наплате у 2019. _%			Укупни степен наплате у 2021. _%		
		Правна лица	Физичка лица	Укупно	Правна лица	Физичка лица	Укупно	Правна лица	Физичка лица	Укупно
1	МХ ЕРС МП а.д. Требиње	0%	0%	0%	0%	0%	0%	91%	96%	93%
2	ЕК	48%	47%	48%	55%	50%	53%			
3	ЕД	69%	88%	78%	82%	88%	85%			
4	ЕХ	46%	78%	60%	71%	81%	75%			
5	ВП Гацко	66%	82%	75%	84%	83%	83%	81%	90%	86%
6	ВП Требиње	71%	87%	79%	71%	87%	80%	64%	89%	77%
7	ВП Дервента	83%	89%	87%	83%	93%	89%	89%	92%	91%
8	ВП Козарска Дубица	80%	54%	62%	47%	61%	56%	54%	63%	59%
9	Топлана Добој	71%	71%	71%	31%	66%	53%	67%	69%	68%
10	Топлана Бањалука	41%	49%	46%						

Извор: Подаци из упитника попуњених од стране јавних предузећа